

Ehdollisen vankeusrangaistuksen koeajan pituus

ASIAN VIREILLETULO

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 3 §:n 3 momentin mukaan oikeuskansleri tarkastaa rangaistustuomiot, joita koskevia ilmoituksia erikseen säädetyin tavoin lähetetään oikeuskanslerinvirastoon.

Mainitussa tarkastuksessa havaittiin, että Itä-Uudenmaan käräjäoikeus oli 23.12.2019 asiassa dnro R 19/5176 antamassaan tuomiossa nro 19/156947 määrännyt vastaajille tuomittujen ehdollisten vankeusrangaistusten koeajat päätymään 31.12.2022, eli kolmen vuoden ja yhdeksän päivän päästä tuomion antamispäivästä.

SELVITYS

Asiassa käräjäoikeuden puheenjohtajana asiassa toiminut käräjätuomari on häneltä pyytämässään selvityksessään 10.8.2020 kertonut, että koeaika on ylittänyt kolmen vuoden enimmäisajan vuosilukua koskevan kirjoitusvirheen vuoksi. Selvityksen mukaan tarkoituksena on ollut määrätä koeajan päättymisajaksi 31.12.2021. Käräjätuomari on 10.8.2020 korjannut virheen kirjoitusvirheenä oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 11 luvun 9 §:n nojalla.

RATKAISU

Arviointi

Rikoslain 2 b luvun 3 §:n 1 momentin mukaan, kun vankeus tuomitaan ehdollisena, rangaistuksen täytäntöönpano lykkääntyy koeajaksi. Ehdollisen vankeuden koeaika on vähintään vuosi ja enintään kolme vuotta. Koeaika alkaa tuomion julistamisesta tai antamisesta.

Tuomioistuinlain 9 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan tuomarin on virkatoimissaan oltava huolellinen.

Käräjäoikeus on tuomiossaan virheellisesti määrännyt vastaajille tuomittujen ehdollisten vankeusrangaistusten koeajat päättymään yli kolmen vuoden kuluttua tuomion antamisesta. Koeajat ovat näin ylittäneet rikoslain 2 b luvun 3 §:n 1 momentissa säädetyn koeajan enimmäisajan. Virhe on korjattu vasta pyydettyäni asiasta selvitystä.

Totean kirjoitusvirheen korjaamisen osalta seuraavan.

Apulaisoikeuskansleri on useissa viimeaikaisissa rangaistustuomioiden tarkastustoiminnassa tehtyjen havaintojen perusteella vireille saatetuissa ehdollisen vankeusrangaistuksen virheellistä pituutta koskeneissa asioissa antamissaan päätöksissä (ainakin 2.6.2021 dnro OKV/610/30/2020, 14.7.2021 dnro OKV/516/30/2020, 15.7.2021 dnro OKV/585/30/2020, 16.7.2021 dnro OKV/592/30/2020 ja 28.9.2021 dnro OKV/1375/30/2020) käsitellyt myös käräjäoikeuden menettelyä kirjoitusvirheen korjaamisessa. Päätöksissä on todettu muun ohella seuraavaa:

”Oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 11 luvun 9 §:n 1 momentin mukaan tuomioistuimen on korjattava tuomiossa oleva kirjoitus- tai laskuvirhe taikka muu niihin rinnastettava selvä virhe. Ennen virheen korjaamista on asianosaisille tarvittaessa varattava tilaisuus tulla kuulluksi tehtävästä korjauksesta. Pykälän 3 momentin mukaan asianosaisella on oikeus kannella virheen korjaamisesta 30 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut korjaamisesta tiedon.

Säännöksen perustelujen mukaan julistetussa tuomiossa oleva selvä virhe, kuten esimerkiksi sakkorangaistuksen kertolaskuvirhe, voidaan korjata. Sen sijaan virheellisesti julistettua rangaistuksen tai korvauksen määrää ei voida korjata kirjoitus- tai laskuvirheenä, koska ulkopuolinen ei voi havaita sitä, perustuuko virhe kirjoitus- tai laskuvirheeseen vai harkinnassa tapahtuneeseen virheeseen ([HE 82/1995 vp](#) s.132 ja 133).

Oikeuskäytännön mukaan olennaista ei ole se, mitä tuomioistuin on mahdollisesti itse tarkoittanut tuomiolauselman sisällöllä, vaan se, onko tuomiolauselmassa sellainen selvä virhe, joka on ulkopuolisen havaittavissa ja josta ei voida olla järkevästi eri mieltä. Tuomioistuin ei voi itse myöhemmin muuttaa tai parannella antamaansa tuomiota, vaikka tuomio jälkikäteen osoittautuisikin puutteelliseksi tai tulkinnanvaraiseksi ([KKO 2006:97](#)).

Laki varaa vastaajalle mahdollisuuden tulla kuulluksi sekä oikeussuojakeinojen käyttöön. Ottaen huomioon, että ulkopuolisen havaitsijan näkökulmasta kysymys on saatanut olla kirjoitus- tai laskuvirheestä tai tuomioistuimen harkinnassa tapahtuneesta virheestä, vastaajalle tulisi vähintäänkin varata tilaisuus tulla kuulluksi ennen korjauksen tekemistä ---”

Erityisen tarpeelliseksi apulaisoikeuskansleri on ratkaisukäytännössään todennut vastaajan kuulemisen tapauksissa, joissa korjaus tapahtuu vastaajan vahingoksi.

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 5 §:n mukaan jos on syytä olettaa, että asia saattaa antaa aiheita arvostella valvottavan menettelyä, oikeuskanslerin on ennen asian ratkaisemista varattava valvottavalle tilaisuus tulla asian johdosta kuulluksi. Nyt kysymyksessä olevassa asiassa ei kärjäoikeuden laamannille 7.8.2020 osoittamassani selvityspyynnössä ole pyydetty selvitystä kirjoitusvirheen korjaamisesta, sillä se on edellä todetuin tavoin tehty vasta selvityksen pyytämisen jälkeen. Selvitystä asiasta ei myöhemminkään ole pyydetty.

Ottaen huomioon, että apulaisoikeuskanslerin edellä mainituissa ratkaisuissaan esittämä tulee kärjätuomarin tietoon tällä ratkaisulla ja että asiassa kirjoitusvirheen korjaaminen on tapahtunut vastaajan eduksi, en pidä asiassa aiheellisena ryhtyä enää selvittämään kärjätuomarin menettelyä kirjoitusvirheen korjaamisessa.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Kärjätuomari on menetellyt virheellisesti, kun hän on kysymyksessä olevassa tuomiossa määrännyt ehdollisten vankeusrangaistusten koeajat rikoslain 2 b luvun 3 §:n 1 momentissa säädettyä koeajan enimmäisaikaa pidemmiksi.

Annan kärjätuomarille mainitusta menettelystä valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 6 §:n 1 momentin mukaisen huomautuksen vastaisen varalle.

Käräjäoikeuden menettely asiassa ei anna aihetta muihin toimenpiteisiini.

Pyydän saattamaan ratkaisuni kärjätuomarin tietoon.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskanslerin sijainen

Petri Martikainen

Esittelijä

Leo Lahtinen